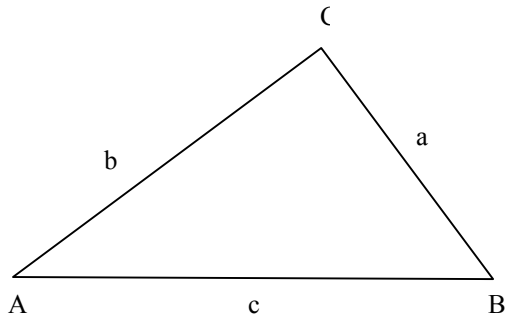

11. Derékszögű háromszögek

a,b:befogók
c: átfogó

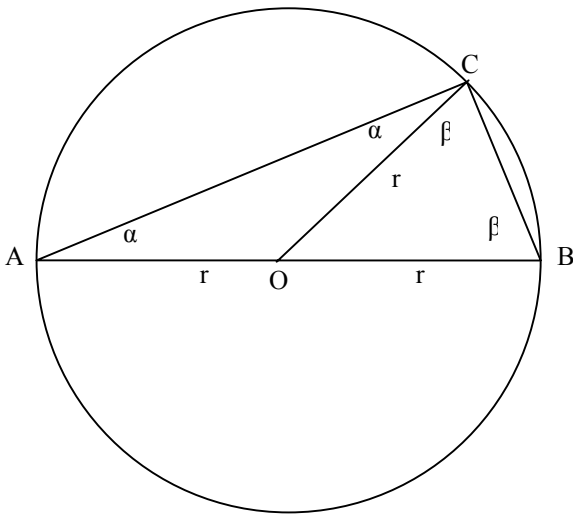
Thalesz-tétel: Ha egy kör tetszőleges átmérőjének két végpontját összekötjük a kör bármely más pontjával, akkor derékszögű háromszögek kapunk.

Bizonyítás:

Az OC sugár behúzásával egyenlő szárú háromszögek keletkeznek.

$$2\alpha + 2\beta = 180^\circ$$

$$\alpha + \beta = 90^\circ$$

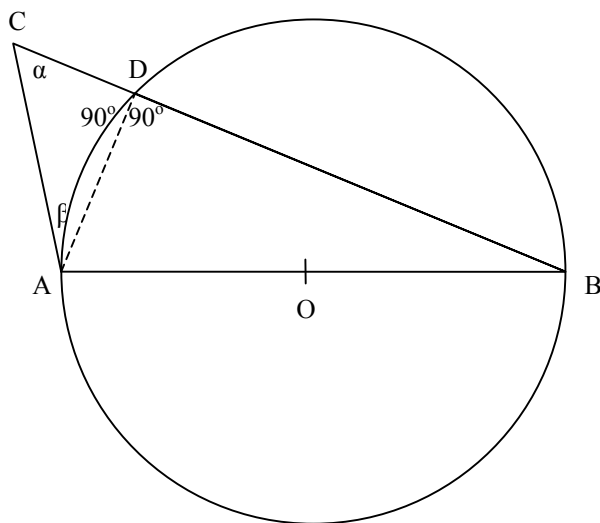
Thalesz tétel megfordítása: Ha az AB szakasz a C pontból derékszögben látszik, akkor C rajta van az AB, mint átmérő fölé emelt körön.

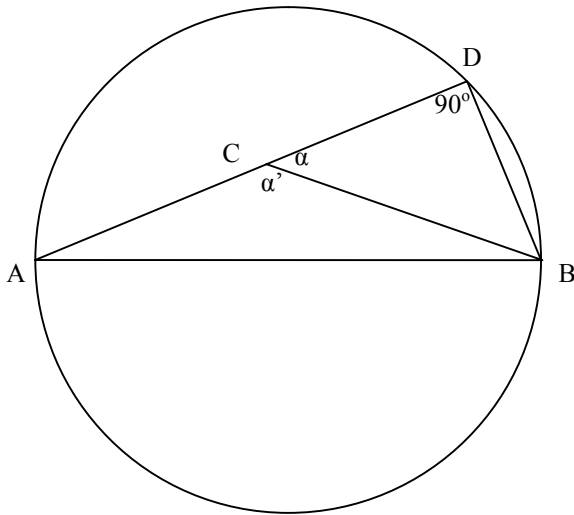
Bizonyítás:

Felhasználjuk a Thalesz-tételt! Belátjuk, hogy C nem lehet a körön kívül és a körön belül sem.

$$\alpha + \beta = 90^\circ$$

$$\alpha < 90^\circ$$

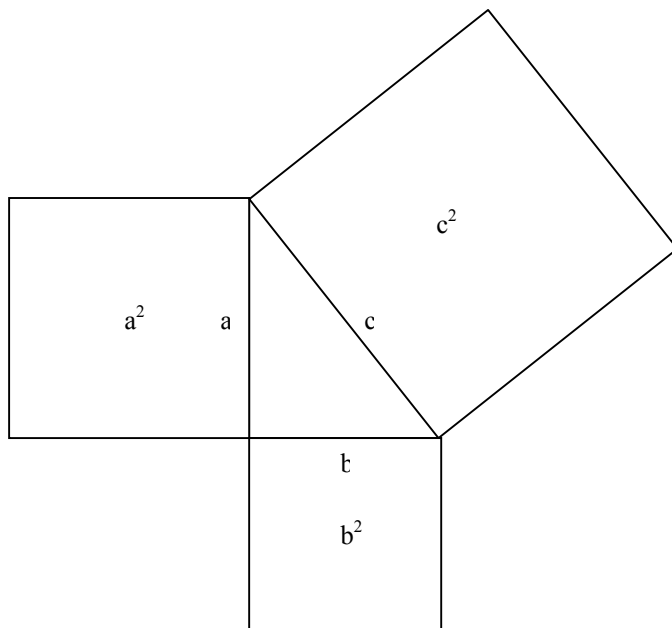

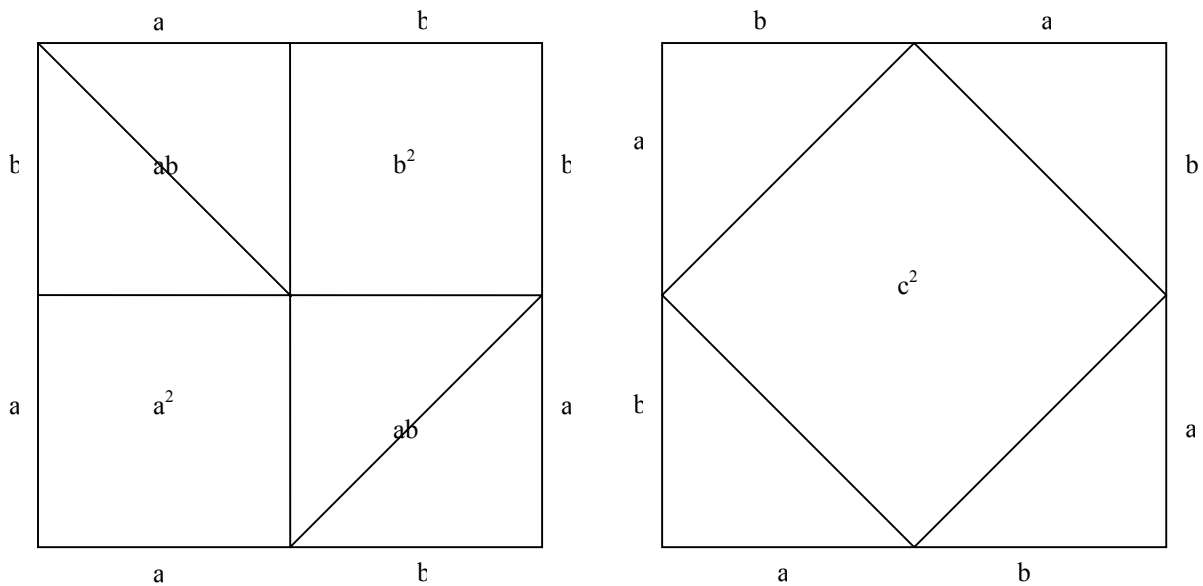

$\alpha < 90^\circ$, $CBD\Delta$ derékszögű
 $\alpha' > 90^\circ$, mert α külső szöge

Thalesz-tétel és megfordítása együtt: Azon pontok halmaza a síkon, melyekből egy adott szakasz derékszögben látszik, a szakasz, mint átmérő fölé emelt körvonal pontjainak halmaza, kivéve a szakasz végpontjait.

Pitagorsz-tétel: A derékszögű háromszög befogóinak négyzetösszege megegyezik az átfogó négyzetével.

$$a^2 + b^2 + 2ab = c^2 + 4 \frac{ab}{2}$$

$$a^2 + b^2 = c^2$$

Pitagorasz-tétel megfordítása: Ha egy háromszög két oldalának négyzetösszege egyenlő a harmadik oldal négyzetével, akkor a háromszög derékszögű.

cosinus-tétel: $c^2 = a^2 + b^2 + 2ab \cos \gamma$

$$\underbrace{\quad}_{=0}$$

$$\cos \gamma = 0 \implies \gamma = 90^\circ$$

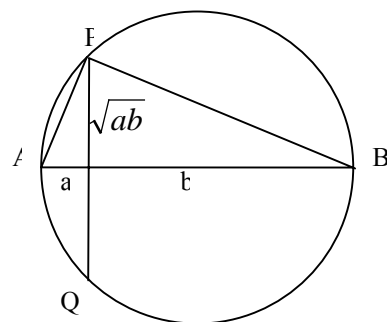
Mértani közép tételek:

magasságtétel: $m = \sqrt{xy}$

befogótétel: $a = \sqrt{xc}$ és $b = \sqrt{xc}$

Alkalmazások:

- $\frac{a+b}{2} \geq \sqrt{ab}$ (egyenlőség a=b esetén...)
- tető magassága
- szögszámítás, földmérés, területszámítás

PQ a kör húrja

$PQ = 2\sqrt{ab}$ (magasságtétel)

a+b: a kör átmérője